

Zagotavljanje varnosti živil v evropskem in slovenskem živilskem pravu – nekatere kritične pripombe k veljavni zakonodaji na področju varnosti živil

Blaž Ivanc

Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo, Ljubljana

IZVLEČEK

Prispevek obravnava problem pravne regulacije varnosti živil. V prvem delu prispevka je izvedena okvirna analiza pravnih predpisov Evropske unije na področju varnosti živil. Raziskava obravnava področje razvoja slovenske živilske zakonodaje na eni strani in področje novejših trendov razvoja evropske živilske zakonodaje. Za evropsko živilsko zakonodajo je značilna njena izjemna obsežnost ne samo na vertikalni, temveč tudi na horizontalni ravni. Evropski zakonodajalec je v letu 2002 radikalno spremenil pristop k urejanju področja varne hrane in namesto z direktivami začel navedeno področje urejati z uredbami kot močnejšimi in bolj zavezujočimi pravnimi instrumenti. Prispevek prikazuje način in težave pri prilagajanju slovenske živilske zakonodaje evropski živilski zakonodaji.

IZHODIŠČA

Raziskava obravnava področje razvoja slovenske živilske zakonodaje na eni strani in področje novejših trendov razvoja evropske živilske zakonodaje. Za evropsko živilsko zakonodajo je značilna njena izjemna obsežnost ne samo na vertikalni, temveč tudi na horizontalni ravni. Evropski zakonodajalec je v letu 2002 radikalno spremenil pristop k urejanju področja varne hrane in namesto z direktivami začel navedeno področje urejati z uredbami kot močnejšimi in bolj zavezujočimi pravnimi instrumenti. Namen raziskave je ugotoviti način in težave pri prilagajanju slovenske živilske zakonodaje evropski živilski zakonodaji.

METODE

Pri analizi pravnih predpisov Evropske unije na področju varnosti živil in analizi razvoja slovenske živilske zakonodaje sta uporabljeni zgodovinska metoda in deskriptivna metoda. Opis zgodovinskega razvoja živilske zakonodaje Evropske unije in Republike Slovenije ter okvirna predstavitev njunih vsebinskih izhodišč in temeljnih institutov sta nadgrajeni s kritično primerjalno pravno analizo živilske zakonodaje Evropske unije in slovenske živilske zakonodaje.

RAZPRAVA

Veljavno živilsko pravo, ki ga morajo upoštevati tako nosilci živilske dejavnosti, državni organi in tudi potrošniki, je kompleksen in obširen sklop pravnih pravil, ki ga določata živilska zakonodaja Evropske unije na eni strani in živilska zakonodaja Republike Slovenije na drugi strani.

Živilska zakonodaja Evropske unije

Za živilsko zakonodajo Evropske unije lahko trdimo, da predstavlja enega od obsežnejših sklopov pravnih pravil prava Evropske Unije. Za zakonodajo Evropske unije je značilen nov »integriran« pristop k urejanju varnosti hrane (V. d. Meulen B., V.d. Velde M., 2004). Splošna pravna pravila na področju živilskega prava Evropske unije so opredeljena v Uredbi (ES) št. 178/2002.¹

Kot temeljna uredba splošnega živilskega prava Evropske unije Uredba (ES) št. 178/2002 določa:

- 1) splošna načela živilske zakonodaje (prost pretok živil, varstvo življenja in zdravja ljudi, varstvo interesov potrošnika, analiza tveganja, previdnostno načelo, načela preglednosti),
- 2) zahteve živilske zakonodaje ES (prepoved dajanja v promet nevarnih živil, sledljivost živil v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije, pristojnosti nosilcev živilske dejavnosti in nadzornih državnih organov, odgovornosti nosilca živilske dejavnosti),
- 3) ustanovitev Evropske agencije za varnost hrane (cilje in naloge agencije, delovanje organov agencije, npr. neodvisnega znanstvenega odbora in svetov, postopke za prepoznavanje nepričakovanih tveganj in način podpore sistemu hitrega obveščanja) in
- 4) postopke za vprašanja, ki neposredno ali posredno vplivajo na varnost živil in krme (npr. sistem hitrega obveščanja, način ukrepanja v nujnih primerih ter način obvladovanja kriznih razmer).

Spremembam splošnega živilskega prava Evropske unije je sledila prenova živilske zakonodaje na področju higiene živil, ki je začela veljati 1. januarja 2006. Sekundarno živilsko zakonodajo Evropske unije na področju higiene živil sestavljajo naslednji pravni predpisi ti. »prvega higienskega paketa«;

1. Uredba (ES) št. 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o *higieni živil*² (ti. "Higiena 1"/"Hygiene 1")
2. Uredba (ES) št. 853/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o *posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora*³ (ti. "Higiena2"/"Hygiene 2")

3. Uredba (ES) št. 854/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o določitvi posebnih predpisov za organizacijo uradnega nadzora proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi⁴ (ti. "Higiena 3"/"Hygiene 3")
4. Direktiva Sveta 2002/99/ES z dne 16. decembra 2002 o predpisih v zvezi z zdravstvenim varstvom živali, ki urejajo proizvodnjo, predelavo, distribucijo in uvoz proizvodov živalskega izvora, namenjenih prehrani ljudi (ti. "Higiena 4"/"Hygiene 4«)
5. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/41/ES z dne 21. aprila 2004 o razveljavitvi nekaterih direktiv o higieni živil in zdravstvenih pogojih za proizvodnjo in dajanje na trg nekaterih proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi, in o spremembi direktiv Sveta 89/662/EGS in 92/118/EGS in Odločbe Sveta 95/408/ES (ti. "Higiena 5"/"Hygiene 5")

Uredba (ES) 852/2004 ("Higiena 1")

- Uredba (ES) 852/2004 določa splošne in posebne higienske zahteve nosilcev živilske dejavnosti na vseh stopnjah proizvodnje, predelave in distribucije hrane;
- Zagotavlja varnost hrane v celotni živilski verigi;
- Polaga odgovornost za varnost hrane predvsem na nosilce živilske dejavnosti;
- Z namenom krepitev njihove odgovornosti od njih zahteva splošno izvajanje postopkov, ki temeljijo na načelih HACCP, in uporabo dobre higienske prakse;
- Pomembno vlogo daje smernicam za dobro higiensko prakso;
- Za hrano, ki je ni mogoče varno skladiščiti pri temperaturi okolja, predvsem za zamrznjeno hrano, zahteva neprekinjenost zamrzovalne verige;
- Zahteva določitev mikrobioloških meril in zahtev glede nadzora temperature, ki temeljijo na znanstveni oceni tveganja;
- Zagotavlja, da je higienski standard uvožene hrane vsaj tak kakor higienski standard hrane, proizvedene v Skupnosti ali enakovreden;
- Posebej je treba poudariti, da uredba ne vpliva na strožje nacionalne zahteve v zvezi s higieno živil.

Uredba (ES) št. 853/2004 ("Higiena 2")

Uredba dopolnjuje pravila Uredbe (ES) 852/2004 tako, da določa posebna pravila za higieno živil živalskega izvora za nosilce živilske dejavnosti (npr. splošne obveznosti nosilcev, sistem registracije in odobritve obratov, režim označevanja z oznako zdravstvene ustreznosti in identifikacijskih oznak, uvozni režim proizvodov živalskega izvora proizvedenih zunaj EU, trgovinska dokumentacija idr.)

Uredba (ES) 854/2004 ("Higiena 3")

Uredba nadgrajuje pravila uredb »Higiena 1«, »Higiena 2« in Uredbe (ES) 1774/2002. Določa namreč posebne predpise za organizacijo sistema uradnega nadzora nad proizvodi živalskega izvora oziroma obrati Skupnosti. Poleg vsebine uradnega nadzora določa tudi sedem specifičnih ukrepov v primeru neizpolnjevanja in daje (pod tč. h) drugega odstavka člena 9 nadzornemu organu izjemno široko polje diskrecijskega odločanja .

Direktiva Sveta 2002/99/ES (“Higiena 4”)

Direktiva je začela veljati 1. januarja 2005 in je določila splošne predpise v zvezi z zdravstvenim varstvom živali (npr. dolžnost izdaje veterinarskih spričeval), ki urejajo vse stopnje proizvodnje, predelave in distribucije proizvodov živalskega izvora in proizvodov, pridobljenih iz njih, namenjenih za prehrano ljudi, v Skupnosti ter njihov uvoz iz tretjih držav. Čeprav direktiva ni neposredno povezana s higieno, vendarle ureja pravila na področju zdravstvenega varstva živali na enem mestu. Namen direktive je preprečevanje širjenja boleznih živalskega izvora kot rezultat dajanja navedenih proizvodov na trg.

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/41/ES (“Higiena 5”)

Direktiva je nadomestila predhodno zakonodajo Evropske skupnosti, ki jo je sestavljalo 16 specifičnih direktiv in delno dopolnila obstoječo zakonodajo (Direktivi Sveta 89/662/EEC in 92/118/EEC ter Odločbe Sveta 95/408/EC).

Od 1. januarja 2006 se uporablja **Uredba (ES) št. 882/2004** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali.⁵ Uredba je določila splošna pravila za izvajanje uradnega nadzora nad spoštovanjem pravil živilske zakonodaje EU. Cilj uredbe je preprečiti, odpraviti ali na sprejemljivo raven zmanjšati tveganje za ljudi in živali, neposredno ali prek okolja, ter jamčiti pošteno ravnanje v trgovini s krmo in živilih ter zaščititi interese potrošnikov, vključno z označevanjem živil in krme ter drugimi oblikami obveščanja potrošnikov. Na ta način je bil ustanovljen okvir EU za usklajen večnivojski sistem nadzora hrane in krme ter določen enoten pristop, kjer so določene in razmejene nadzorne pristojnosti države članice EU na eni strani in Evropske Komisije na drugi strani.

Kot pomemben del evropske živilske zakonodaje velja omeniti tudi Uredbo Komisije (ES) št. 37/2005 z dne 12. januarja 2005 o spremljanju temperature v prevoznih sredstvih, skladiščih in pri shranjevanju hitro zamrznjenih živil, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 10 z dne 13. 1. 2005, str. 18), ki je predpis izvršilne narave.⁶

Izvršilni predpisi in predpisi prehodne narave Evropske unije

Evropska komisija je kot organ, odgovoren za izvrševanje zakonodaje Evropske unije, v letu 2005 sprejela sveženj izvršilnih predpisov na področju varnosti živil, ki so se začeli uporabljati 1. januarja 2006 (Holland D., Pope H., 2004);

- Uredba Komisije (ES) št. 2073/2005 z dne 15. novembra 2005 o mikrobioloških merilih za živila je prenovila obstoječa mikrobiološka merila za hrano in uvedla tudi nekatera nova merila.
- Uredba Komisije (ES) št. 2074/2005 z dne 5. decembra 2005 o določitvi izvedbenih ukrepov za nekatere proizvode iz Uredbe (ES) št. 853/2004 in za organizacijo uradnega nadzora po uredbah (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004, o odstopanju od Uredbe (ES) št. 852/2004 ter spremembi uredb (ES) št. 853/2004 in (ES) št. 854/2004.

- Uredba Komisije (ES) št. 2075/2005 z dne 5. decembra 2005 o določitvi posebnih predpisov za uradni nadzor *Trihinel* v mesu določa obveznosti pristojnih organov in nosilcev živilske dejavnosti, način vzorčenja in odstopanja, način pregledovanja na trihinele in uporabe oznake zdravstvene ustreznosti, obveščanje, nadzor in sistem spremljanja, metode odkrivanja in način ukrepanja ob nepredvidljivih dogodkih.
- Uredba Komisije (ES) št. 2076/2005 z dne 5. decembra 2005 o prehodnih ureditvah za izvajanje uredb Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 853/2004, (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 ter o spremembi uredb (ES) št. 853/2004 in (ES) št. 854/2004 določa prehodni režim za nekatera higienska pravila do 31. decembra 2009 z namenom, da se zagotovi postopen prehod na nov režim.

V letu 2006 je Evropska Komisija sprejela popravke in dopolnitve k izvedbeni zakonodaji, ki so vsebovani v naslednjih predpisih;

- Uredba Komisije (ES) št. 1662/2006 z dne 6. novembra 2006 o spremembi Uredbe (ES) št. 853/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora
- Uredba Komisije (ES) št. 1663/2006 z dne 6. novembra 2006 o spremembi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 854/2004 o določitvi posebnih predpisov za organizacijo uradnega nadzora proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi
- Uredba Komisije (ES) št. 1664/2006 z dne 6. novembra 2006 o spremembi Uredbe (ES) št. 2074/2005 v zvezi z izvedbenimi ukrepi za nekatere proizvode živalskega izvora, namenjene za prehrano ljudi, in o razveljavitvi nekaterih izvedbenih ukrepov
- Uredba Komisije (ES) št. 1665/2006 z dne 6. novembra 2006 o spremembi Uredbe (ES) št. 2075/2005 o določitvi posebnih predpisov za uradni nadzor *trihinel* v mesu
- Uredba Komisije (ES) št. 1666/2006 z dne 6. novembra 2006 o spremembi Uredbe (ES) št. 2076/2005 o prehodnih ureditvah za izvajanje uredb Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 853/2004, (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004

Slovenska živilska zakonodaja

Splošni slovenski zakonski predpis, ki ureja področje živil, je Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo, ki je bil sprejet leta 2000 in nato dvakrat dopolnjen (v nadaljevanju: ZZUZIS).⁷ Posebej je treba opozoriti na dejstvo, da ZZUZIS, ki je neke vrste organski ali temeljni nacionalni predpis na področju živilske zakonodaje, kot tak ni (bil) usklajen z Uredbo (ES) 178/2002. Z vidika nadzora nad izvajanjem živilske zakonodaje je pomemben Zakon o zdravstveni inšpekciji. Omeniti je treba tudi Resolucijo o nacionalnem programu prehranske politike 2005 -2010, katero je Državni zbor sprejel v letu 2005.⁸ Zaradi prostorskih omejitev se ni mogoče spuščati v prikaz izvršilnih predpisov, ki so bili izdani na podlagi ZZUZIS, vendarle pa je treba ugotoviti, da je poleti leta 2007 Ministrstvo za zdravje brez postopka javnega posvetovanja, ki ga sicer predvideva Uredba (ES) 178/2002, odločilo, da preneha veljati Pravilnik o higieni živil, ki je bil na podlagi ZZUZIS sprejet leta 2002.⁹

Poseben problem predstavlja način harmonizacije slovenske živilske zakonodaje. Zakon o vladi v 21. členu določa, da za izvrševanje predpisov Evropske unije vlada izdaja uredbe in druge akte iz svoje pristojnosti. Dosedanja harmonizacija slovenske živilske zakonodaje z evropsko živilsko zakonodajo je potekala tako, da je Vlada Republike Slovenije s sprejemanjem uredb določene dele evropske živilske zakonodaje prenesla v slovenski pravni red. Kljub navedeni zakonsko predvideni poti je treba poudariti, da je treba tiste pravne norme prava EU, ki se hierarhično oziroma vsebinsko uvrščajo na raven pravnih norm, ki jih ureja zakon in so načeloma pridržane pristojnosti zakonodajalca, urejati z zakonom, pri čemer zakonski predpis ne sme biti zgolj prepis evropskega predpisa.

Z namenom usklajevanja z zakonodajo Evropske unije je slovenska vlada v letu 2005 sprejela:

- Uredbo o izvajanju delov določenih uredb Skupnosti glede živil, higiene živil in uradnega nadzora nad živili¹⁰ in

- Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o gensko spremenjenih živilih in krmi in Uredbe (ES) o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, izdelanih iz gensko spremenjenih organizmov.¹¹

V letu 2006 sta bili sprejeti še:

- Uredba o izvajanju uredb Sveta (ES) in uredb Komisije (ES) o radioaktivnem onesnaženju živil in krme¹² in

- Uredba o izvajanju Uredbe Komisije (ES) št. 1895/2005 o omejitvi uporabe nekaterih epoksi derivatov v materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili.¹³

V letu 2007 pa so sledile še:

- Uredba o izvajanju uredb Sveta in Komisije (ES) o onesnaževalih v živilih¹⁴,

- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) Evropskega parlamenta in Sveta o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom¹⁵ in

- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) Evropskega parlamenta in Sveta o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih¹.

SKLEP

Razprava je pokazala, da smo področju živilskega prava priča obsežnemu nadomeščanju oziroma izpodrivanju domačih pravnih norm s strani norm prava EU.

Težave nastajajo oz. bodo lahko nastajale zaradi površnega, delnega, prepoznega, nomotehnično neustreznega ali/in nekritičnega prevzemanja pravnih pravil Evropske unije

---

¹ Uredba o izvajanju Uredbe (ES) Evropskega parlamenta in Sveta o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (Ur.l. RS, št. 80/2007).

(npr. v obliki zniževanja nacionalnih standardov pravnega varstva, ki so višji od evropskih).

Obstaja resna nevarnost deregulacije in nadaljnjega povečevanja nekonsistentnosti slovenske živilske zakonodaje. Posebna težava je tudi delitev pristojnosti z vidika ustavnega načela delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno vejo oblasti. V konkretnem primeru je meja med pristojnostjo za normativno urejanje varnosti živil s strani zakonodajalce in pristojnostjo izvršilne veje oblasti zabrisana. Navedene nevarnosti in težave so zlasti pomembne v zvezi z ti. horizontalno živilsko zakonodajo Evropske unije, pojavijo pa se lahko tudi na ravni vertikalne živilske zakonodaje Evropske unije.

Slovensko živilsko zakonodajo je treba stalno prenavljati in nadgrajevati tako, da bo skladna z pravnimi normami evropskega živilskega prava in hkrati zagotavljala ustrezno razmestitev pravnih norm, ki po svoji hierarhiji oziroma vsebini sodijo v zakonsko materijo, v zakonski predpis ter izvršilnih pravnih norm v izvršilne podzakonske predpise. Izvršilni podzakonski predpis vlade (tj. uredba) namreč zlasti na področju horizontalne živilske zakonodaje Evropske unije nomotehnično ni primeren za urejanje oz. formaliziranje zakonske materije.

Ena od možnosti, ki jo imata na voljo Državni zbor kot zakonodajalec in Vlada kot kvalificirana predlagateljica zakonskih osnutkov in izdajateljica podzakonskih predpisov (še posebej harmonizacijskih predpisov), je oblikovanje enotnega živilskega zakonika skupaj s celovitim paketom izvedbenih podzakonskih predpisov (ter pri tem upoštevajoč tudi »mehko« pravo). Posebej pomembna zahteva živilskega prava Evropske unije, ki jo bo treba upoštevati ne le pri pripravi nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, temveč tudi v vladnem ali parlamentarnem postopku sprejemanja harmonizacijskih predpisov, pa je izvedba postopka predhodnega javnega posvetovanja.

LITERATURA

1. Holland D., Pope H. (2004). EU Food Law and Policy. The Hague, New York: Kluwer International Law, 99-110.
2. V. d. Meulen B., V. d. Velde M. (2004). Food Safety Law in the European Union An introduction. Wageningen – The Netherlands: Wageningen Academic Publisher, 147-159.

PRAVNI VIRI

---

¹ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1)

² Uredba (ES) št. 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1, z vsemi spremembami).

³ Uredba (ES) št. 853/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 55).

⁴ Uredba (ES) št. 854/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o določitvi posebnih predpisov za organizacijo uradnega nadzora proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004).

⁵ Uredba (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali (UL L št. 165 z dne 30. 4. 2004, str. 1)

⁶ Uredba Komisije (ES) št. 37/2005 z dne 12. januarja 2005 o spremljanju temperature v prevoznih sredstvih, skladiščih in pri shranjevanju hitro zamrznjenih živil, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 10 z dne 13. 1. 2005, str. 18).

⁷ Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilami (Ur.l. RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004-ZdZPZ).

⁸ Resolucija o nacionalnem programu prehranske politike 2005 -2010 (Ur.l. RS, št. 39/2005).

⁹ Pravilnik o prenehanju veljavnosti Pravilnika o higieni živil (Ur.l. RS, št. 54/2007).

¹⁰ Uredba o izvajanju delov določenih uredb Skupnosti glede živil, higiene živil in uradnega nadzora nad živilami (Uradni list RS, št. 120/05 in 66/06).

¹¹ Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o gensko spremenjenih živilih in krmi in Uredbe (ES) o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, izdelanih iz gensko spremenjenih organizmov (Ur.l. RS, št. 84/2005)

¹² Uredba o izvajanju uredb Sveta (ES) in uredb Komisije (ES) o radioaktivnem onesnaženju živil in krme (Ur.l. RS, št. 52/2006)

¹³ Uredba o izvajanju Uredbe Komisije (ES) št. 1895/2005 o omejitvi uporabe nekaterih epoksi derivatov v materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živilami (Ur.l. RS, št. 121/2006).

¹⁴ Uredba o izvajanju uredb Sveta in Komisije (ES) o onesnaževalih v živilih (Ur.l. RS, št. 27/2007).

¹⁵ Uredba o izvajanju Uredbe (ES) Evropskega parlamenta in Sveta o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom (Ur.l. RS, št. 80/2007)